

ת"פ 17678/07/19 - מדינת ישראל נגד איהאב עמורי, א.ע. ברכה לבנייה ושיפוציים בע"מ

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 17678-07-19 מדינת ישראל נ' עמורי ואח'

בפני כבוד סגן הנשיא ירון מינטקביץ
בעניין: מדינת ישראל ע"י עו"ד מיטל צימר

המאשימה

נגד

1. איהאב עמורי
2. א.ע. ברכה לבנייה ושיפוציים בע"מ ע"י
עו"ד אבי גורן

הנאשמים

גזר דין

רקע

הנאשמים הורשעו, על פי הודאתו של נאשם מס' 1 (להלן: **הנאשם**), בעבירות של ניכוי תשומות ללא מסמך כדין ומרמה ותחבולה. ואלו העובדות:

נאשמת מס' 2 (להלן: **החברה**) היא חברה שעיסוקה בתחום הבניה וההסעות והנאשם היה מנהלה בזמנים הרלוונטיים, בין השנים 2015 ל- 2017. במהלך התקופה שבין יולי 2015 ליוני 2017 כלל הנאשם בדו"חות שהגיש בשם החברה 74 חשבוניות כוזבות, אשר נחזו להיות על שם שמונה עוסקים וחברות שונים, אשר לא בצעו עם החברה כל עסקה. באמצעות חשבוניות אלו, התחמקו הנאשמים מתשלום מס בסכום כולל של 700,000 ש"ח.

הודאת הנאשם באה במסגרת הסדר דיוני שבין הצדדים, אשר כלל התייחסות לסכום המס שנכלל בחשבוניות הכוזבות אותן כלל הנאשם בספרי החברה, ללא הסכמה בעניין העונש.

עמדות הצדדים

ב"כ המאשימה הפנתה לחומרת מעשי הנאשמים, המתבטאים בהיקפן הכספי של העבירות ומשך הזמן בהן נעברו, והנזק אשר נגרם לקופת המדינה בשל ביצוען, העולה בין היתר מכך שחוב המס לא שולם. לאור אלה בקשה לקבוע כי מתחם העונש ההולם הוא מאסר, לתקופה שבין שנה לשנתיים, ולהשית על הנאשם 20 חודשי מאסר, קנס בגובה 5% מסכום המס שלא שולם ומאסר מותנה.

ב"כ הנאשם ביקש לדחות את מועד שימוע גזר הדין, על מנת לאפשר לנאשם לשלם את חוב המס, או לפחות את חלקו. בהקשר זה ביקש לקבוע, כי הסרת המחדל משפיעה על הנזק שנגרם כתוצאה מהעבירה, ועל כן אמורה להשפיע על קביעת מתחם העונש, ולא על קביעת העונש בתוך המתחם. לצד זאת הפנה לנסיבותיו האישיות של הנאשם, ובהן קבלת אחריות למעשים והעובדה כי כים עובד בשכר נמוך, מפרנס משפחה ותומך באמו החולה.

עמוד 1

לאור אלה ביקש להשית על הנאשם עונש מאסר בעבודות שירות, והפנה לפסיקה שונה לתמיכה בעמדתו.

הנאשם ביקש לומר את המילה האחרונה. לדבריו הוא מבין כי עשה טעות אשר הוא מצטער עליה וברצונו לשלם את חובו. עוד אמר כי הוא מטפל באמו וילדיו וביקש כי יגזר עליו עונש של עבודות שירות.

בהודעה מוסכמת שהגישה המאשימה ביום 14.9.20 נמסר, שהנאשמים לא שילמו דבר על חשבון חובם.

מתחם העונש ההולם

לאורך תקופה של כשנתיים, הנאשמים התחמקו מתשלום מס ערך מוסף בסכום כולל של 700,000 ש"ח, תוך שימוש בעשרות רבות של חשבוניות כוזבות. שני ערכים מוגנים נפגעו בשל מעשיהם, ערך השוויון בנטל המס וערך הפגיעה בקופה הצבורית. המעשים גרעו מן הקופה סכום משמעותי מאוד, אשר עד היום לא הוחזר לקופה הצבורית.

מלבד חומרת העבירות ופגיעתן בערכים מוגנים חשובים, אלו עבירות אשר הפתוי לבצען גדול וסיכויי התפיסה נמוכים. לפיכך יש מדיניות ענישה ראויה אמורה להרתיע נאשמים מבצוע עבירות דומות.

לענין הערכים המוגנים, ר' למשל 3641/06, צ'צ'קס נ' מדינת ישראל.

"בית-משפט זה חזר והדגיש לאורך השנים את החומרה שבה יש להתייחס לעבריינות כלכלית, ועבריינות מס בכלל זה, נוכח תוצאותיה ההרסניות למשק ולכלכלה ולמרקם החברתי, ונוכח פגיעתה הקשה בערך השוויון בנשיאת נטל חובות המס הנדרש לצורך מימון צרכיה של החברה ולפעילותן התקינה של הרשויות הציבוריות. העבריינות הכלכלית, ועבריינות המס בכללה, איננה מסתכמת אך בגריעת כספים מקופת המדינה. היא פוגעת בתודעת האחריות המשותפת של אזרחי המדינה לנשיאה שוויונית בעול הכספי הנדרש לסיפוק צרכי החברה, ובתשתית האמון הנדרשת בין הציבור לבין השלטון האחראי לאכיפה שוויונית של גביית המס - פגיעה הנעשית לרוב באמצעי מירמה מתוחכמים, קשים לאיתור."

לעתים רבות מתיחסת החברה בסלחנות לעברייני מסים, כאילו אין במעשיהם חומרה או פסול מוסרי או ערכי - ולא היא. המנעות תשלום מסים חותרת תחת ערכים חברתיים בסיסיים של שוויון בנשיאה בנטל ומכל בחינה שקולה לשליחת יד לקופת הציבור. משכך, נקודת המוצא היא, כי יש לראות את עברייני המסים ככל עברייני אחר שולח ידו ברכוש חברו - בהבדל שסיכויי תפיסתו של עברייני המסים נמוכים יותר ורווחיו לרוב גבוהים יותר מאלו של גנב "רגיל", והוא אף אינו משלם את מחיר ההוקעה החברתית אותו משלם עברייני רכוש אחר. לפיכך, על מדיניות הענישה לתת ביטוי לקלון שבעבירות מסים ולכך שאין הבדל בין מי שמתחמק מתשלום מס אמת ובין מי ששולח יד לרכוש חברו.

ר' בהקשר זה רע"פ 7135/10 חן נ' מדינת ישראל, בפסקה יא':

"יש המתפתים לראות עבירות מס, שאין הנגזל האינדיבידואלי בהן ניצב לנגד העיניים והרי הוא הציבור כולו, 'חסר הפנים' כביכול - במבט מקל. לא ולא. אדרבה, בית משפט זה, עוד משכבר הימים, ראה אותן בחומרה וקבע 'כמדיניות רצויה, שלא לאפשר ריצוי עונש מאסר בעבודות שירות כשהמדובר בעבירות פיסקליות' (ע"פ 4097/90 בוירסקי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] מיסים (1); שציטטה המשיבה). אכן, רבים מעברייני המס הם אנשים שייראו כנורמטיביים ביסודם, אשר לא ישלחו יד לכיס הזולת - אך אינם נרתעים משליחת יד לכיס הציבורי. לכך מחיר בענישה" (ראו

בנוסף: רע"פ 74/13 חלילו נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (17.4.2013); רע"פ 7790/13 חיים נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (20.11.2013); רע"פ 5358/12 שוקרון נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (10.7.2012).

פסיקה עקבית קובעת, כי בעבירות מסים יש להחמיר עם העבריינים לשם הרתעה, בשל הקלות שבביצוע העבירות והקושי לאתר מבצעה. בפסיקה ניתן דגש על הערך החברתי העומד בבסיס החובה לשלם מסים ולשאת בנטל הכללי ועל הפגיעה החברתית והכלכלית הנגרמות כתוצאה מהן. כן נפסק לא אחת, כי לנסיבות האישיות של העברין יש משקל נמוך. ר' למשל רע"פ 7964/13, יוחנן רבינשטיין נ' מדינת ישראל (פסקה 9):

חומרתן של עבירות המס נעוצה בפגיעתן הקשה בערך השוויון, העומד ביסוד חובת תשלום המס. ההתחמקות הבלתי חוקית מתשלום מס אמת, מגדילה את עול המס המוטל על אזרחי המדינה, והיא פוגעת בקופה הציבורית. אין צריך לומר, כי באותה שעה, המתחמק ממס נהנה משירותיה של המדינה, הממומנים מכיסיהם של אזרחים שומרי חוק. חומרה זו היא שהביאה למדיניות ענישה מחמירה הנלווית לעבירות המס, ובמסגרתה יש לבכר את האינטרס הציבורי על פני שיקולים הנוגעים לנסיבותיו האישיות של המבקש ולקשייו הכלכליים. ככלל, הרשעה בעבירות מס תגרוור אחריה הטלת עונש מאסר מאחורי סורג ובריא לצד הטלתו של קנס כספי, אשר נועד לפגוע בכדאיות הכלכלית של ביצוע העבירות.

ר' גם רע"פ 977/13 אודיז נ' מדינת ישראל (20.2.2013) [פורסם בנבו]:

"בית משפט זה כבר קבע, לא אחת, כי עבירות המס מתאפיינות בחומרה יתרה נוכח פגיעתן הישירה- בקופה הציבורית, והעקיפה- בכיסו של כל אזרח, ולאור חתירתן תחת ערך השוויון בנשיאת נטל המס [...] לאור הלכה זו הותוותה בפסיקה מדיניות הענישה, לפיה יש לגזור את דינם של עברייני המס תוך מתן הבכורה לשיקולי ההרתעה, ולהעדיף על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם [...]. עוד נקבע, כי בגין עבירות אלו, אין להסתפק, ככלל, בהשתת עונש מאסר, אשר ירוצה בעבודות שירות, אלא יש למצות את הדין עם העבריינים באמצעות הטלת עונש מאסר בפועל, המלווה בקנס כספי".

וכן ר' רע"פ 3446/18, רע"פ 5060/04, הגואל, רע"פ 4791/08, כהן, רע"פ 7450/09, רע"פ 2843/11, אבו עיד, עפ"ג 2444-03-11, ג'בר, רע"פ 7790/13, חיים, רע"פ 1866/14, אופיר זקן, רע"פ 5064/14, רבחי נתשה נ' מדינת ישראל, רע"פ 2259/16, חנוכיב, עפ"ג 19411-05-18, אבו עוואד ופסיקה דומה רבה.

בקביעת מתחם העונש, יש להביא בחשבון את סכום המס מושא העבירות, התחכום שבביצוען ומשך הזמן בו נעבר.

נתתי דעתי לטענה, כי מתחם העונש ההולם אמור לבטא גם את שאלת הסרת המחדל ומצב החוב. לטעמי, עניין זה אמור לקבל את ביטויי בשלב קביעת העונש בתוך המתחם, שהרי מדובר בנתון המתגבש רק לאחר ביצוע העבירות, ברוב המקרים רק לאחר הגשת כתב האישום ולא אחת רק לפני הטיעונים לעונש (ולא אחת, גם אחרי הטיעונים לעונש). משכך, לא ניתן לראותו כנתון הקשור לעבירה עצמה, אלא נתון חיצוני לה.

לאור אלה, מתחם העונש ההולם אותו בקשה המאשימה לקבוע, בין שנה לשנתיים מאסר, נראה מתון, ואמץ אותו, גם אם ניתן היה לעתור לרף עליון גבוה יותר.

נתונים שאינם קשורים לעבירה

הנאשם יליד 1977, נשוי ואב לילדים. לחובתו מספר הרשעות קודמות:
בשנת 2000 הורשע בשוד ונדון לעשרה חודשי מאסר.
בשנת 2007 הורשע בגניבת רכב ונדון לחודשיים מאסר בעבודות שירות.
בשנת 2012 הורשע בקשר לפשע ונדון למאסר מותנה.
בשנת 2015 הורשע בעבירות מרמה ונדון לששה חודשי מאסר בעבודות שירות.
ממסמך רפואי שהוגש עולה כי אמו של הנאשם סובלת ממספר בעיות רפואיות, ולדברי הנאשם הוא מטפל בה.

מצב המחדלים

כאמור למעלה, הנאשמים לא שילמו דבר על חשבון חובם.

דין והכרעה

לזכות הנאשם זקפתי את הודאתו.

לחובת הנאשם זקפתי את העובדה שלחובתו מספר הרשעות קודמות, בגין אף נדון למספר מאסרים. עניין זה מלמד כי אין מדובר בכשלון יחיד של הנאשם.

לאור אלה, ראיתי להשית על הנאשם עונש הנמצא בצידו הבינוני-נמוך של המתחם.

לפיכך גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

נאשם מס' 1

- א. ששה עשר חודשי מאסר בפועל. תחילת ריצוי העונש ביום 17.2.21. מהמאסר ינוכו ימי מעצרו של הנאשם והצדדים יגישו בענין זה הודעה מתואמת תוך עשרה ימים.
- ב. ששה חודשי מאסר, בו לא יישא אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר עבירה על חוק מס ערך מוסף או פקודת מס הכנסה שהיא פשע.
- ג. שלושה חודשי מאסר, בו לא יישא אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר עבירה על חוק מס ערך מוסף או פקודת מס הכנסה שהיא עוון.
- ד. קנס בסך 25,000 ש"ח או שלושה חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד יום 1.5.21.

נאשמת מס' 2

התחייבות בסך 2,000 ש"ח לא לעבור עבירת מסים תוך שלוש שנים. נאשם מס' 1 יתחייב בשם הנאשמת.

הנאשם יתאם כניסתו למאסר עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר בטלפונים 08-9787377 או 08-9787336. ככל שלא יקבל הנאשם הנחיה אחרת, עליו להתייצב עד השעה 9:00 במתקן המעצר בכלא ניצן ברמלה עם תעודה מזהה והעתק גזר הדין.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

ניתן היום, ל' תשרי תשפ"א, 18 אוקטובר 2020, במעמד הצדדים.